

А. Чупис, асп.
КНУ імені Тараса Шевченка, Київ

ЦЕНТРАЛЬНОЕ И МЕСТНОЕ УПРАВЛЕНИЕ ПРАВОСЛАВНОЙ ЦЕРКВИ В РОССИИ В XVIII В.

В работе исследуется проблема становления, развития и функционирования церковного управления в Российской империи в XVIII в. Автор делает попытку проанализировать изменения, произошедшие с центральным и местным аппаратом Православной Церкви, пытается проследить юридическое закрепление практики взаимоотношений архиереев из Синодом, с подчиненным духовенством, с епархиальными учреждениями.

Ключевые слова: Российская империя, Православная Церковь, Синод, духовенство.

O. Chupys, Graduate stud.
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv

CENTRAL AND LOCAL ADMINISTRATION OF THE ORTHODOX CHURCH IN RUSSIA IN THE XVIII CENTURY

In this article, author shows us the problem of the formation, development and operation of church government in the Russian Empire in the eighteenth century. The author makes an attempt to analyze the changes of central and local administration of the Orthodox Church, trying to trace the consolidation of legal practice relationship with the Synod of bishops, with a subordinate clergy, with the diocesan institutions.

Key words: Russian Empire, Orthodox Church, Synod, clergy.

УДК [94(477-25)+378.4]:37.014.543.31"2008/2011"

Н. Шевченко, канд. іст. наук, доц.
КНУ імені Тараса Шевченка, Київ

МІЖНАРОДНА ГРАНТОВА ПІДТРИМКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В КИЇВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА У 2008 – 2011 РР.

У статті проаналізовано динаміку міжнародної грантової підтримки наданої для наукових досліджень Київському національному університету імені Тараса Шевченка упродовж 2008 – 2011 рр.

Ключові слова: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, наукові розробки, міжнародне співробітництво.

Останнім часом Київський національний університет імені Тараса Шевченка активізував свої зусилля в освітньому просторі, прагнучи посісти належне місце у впливових світових освітніх рейтингах. І перші результати не заборилися. Так, відповідно до оприлюдненого восени 2012 р. рейтингу QS World University Rankings®, до якого КНУ вперше подав свою заявку, наш університет увірвався відразу до "групи 501 – 550", що перетворило його на один із найбільш рейтингових вищих навчальних закладів нашої країни [9].

Втім, у сучасному світовому освітньому просторі все частіше успішними стають ті вищі навчальні заклади, які активно поєднують надання базових освітніх послуг із новітніми науковими проектами і технологіями, по суті, перетворюючись поступово на науково-освітні центри. Цю тенденцію, схоже, усвідомлює керівництво Київського національного університету, принаймні про це свідчать останні зміни в структурі закладу. Йдеться, насамперед, про появу нових підрозділів та реорганізацію кількох існуючих. Так, у 2009 р. у складі університету було створено Інститут високих технологій (ІВТ) із статусом факультету, завдання якого полягає у підготовці на основі міждисциплінарних знань молодих дослідників нового покоління, а у травні 2011 р. з'явився Навчально-науковий центр "Інститут біології" (ННЦБ) у складі колишнього біологічного факультету, Ботанічного саду імені академіка О. В. Фоміна та Канівського природного заповідника. Для координації зусиль у сфері міжнародних освітніх та наукових проектів, пошуку фінансування наукових розробок КНУ з боку міжнародних фондів та організацій тощо у 2009 р. було створено консультативний підрозділ – Управління з міжнародного науково-технічного співробітництва та інноваційних технологій.

Метою цієї статті якраз і є вивчення динаміки грантової підтримки науково-дослідницьких проектів Київсь-

кого національного університету імені Тараса Шевченка, що надавалася міжнародними фондами, організаціями, зарубіжними університетами тощо.

З огляду на декілька обставин 2008 р. був обраний як нижня хронологічна межа дослідження. По-перше, у 2008 р. відбулася зміна керівництва Київського національного університету імені Тараса Шевченка, посаду ректора обійняв проф. Л. В. Губерський [10]. По-друге, сталися зміни і в статусі університету: відповідно до Указу Президента України №412/2008 від 05.05.2008 р. він став Київським національним дослідницьким університетом імені Тараса Шевченка [11]. Надалі, відповідно до Постанови Кабінету Міністрів від 29.07.2009 № 795, держава взяла на себе зобов'язання щорічно надавати кошти для стажування за кордоном 200 науково-педагогічних та наукових працівників університету і навчання у провідних зарубіжних науково-навчальних центрах 1 тис студентів та аспірантів [3]. Водночас, зросло і державне фінансування наукових розробок: у Постанові вказувалося, що воно мало становити не менше ніж 25% коштів державного бюджету, що передбачаються для утримання КНУ імені Тараса Шевченка [3]. Отримання статусу дослідницького національного вищого навчального закладу збільшило можливості університету щодо міжнародного співробітництва та підвищило інтерес до нашого вузу з боку зарубіжних партнерів.

На якісно новий рівень розвиток наукових досліджень в університеті вийшов із підписанням 23.11.2010 р. установчих документів про створення корпорації "Науковий парк "Київський університет імені Тараса Шевченка" у складі кількох структурних підрозділів НАН України (Інститут археології, Інститут біоорганічної хімії та нафтохімії, Інститут біохімії ім. О. В. Палладіна, Інститут геохімії, мінералогії рудоутворення ім. М. П. Семененка, Інститут електрозварювання ім. Є. О. Патона, Інститут

України, Інститут металофізики ім. Г. В. Курдюмова, Інститут мікробіології та вірусології ім. Д. К. Заболотного, Інститут органічної хімії, Інститут прикладної фізики, Інститут проблем матеріалознавства ім. І. М. Францевича, Інститут проблем реєстрації інформації, Інститут теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова), Національного університету харчових технологій та Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Головне завдання новоствореного об'єднання полягає в організації виробництва високотехнологічної наукової продукції конкурентоспроможної як на вітчизняному, так і на світовому

ринках шляхом поєднання можливостей освіти, науки, виробництва та бізнесу [2]. У зв'язку із цими змінами досить актуальним стало питання про активізацію залучення іноземної допомоги для проведення наукових досліджень в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, про що постійно наголошувалося у звітах про наукову діяльність КНУ за 2008 – 2011 рр. [4; 6; 7; 8].

У наведеній нижче таблиці показано співвідношення витрат на фінансування науково-дослідних проектів університету за рахунок коштів Держбюджету України та закордонної грантової допомоги у 2007 – 2011 рр. [4; 5; 6; 7; 8].

Таблиця. Співвідношення фінансування науково-дослідних робіт Київського національного університету імені Тараса Шевченка за рахунок загального фонду Державного бюджету та міжнародної грантової підтримки у 2007 – 2011 рр.

рік	2007	2008	2009	2010	2011
за рахунок коштів загального фонду Державного бюджету України (у тис грн)	39294,2	54409,6	52801,0	59576,0	59065,3
за рахунок міжнародних грантів (у тис грн)	16071,7	7370,815	8582,714	11104,258	12116,5
співвідношення (у %)	40,9	13,55	16,25	18,6	20,5
співвідношення у гривневому еквіваленті	1:0,41	1:0,14	1:0,16	1:0,19	1:0,21
зростання/ зменшення по відношенню до попереднього року (у %)	+19,68	- 54,13	+16,4	+29,4	+9,1

Із цієї таблиці видно, що у 2008 році фінансування науково-дослідних робіт Київського національного університету імені Тараса Шевченка за рахунок міжнародних грантів, отриманих підрозділами та окремими співробітниками КНУ, склало всього **7370,815 тис грн** (або майже **13,55%** від суми, наданої на ці цілі державою) [4, с. 9-11]. Порівнюючи із результатами попереднього, 2007 року, відбулося істотне зменшення надходжень від закордонних партнерів (на **8700,885 тис грн**, або на **54,13%**) [5; с. 9]. Враховуючи ці дані, обсяг коштів, отриманих від закордонних партнерів, становив майже 0,14 грн на кожну гривню, виділену державою. Таку ситуацію можна пояснити, в першу чергу отриманням КНУ імені Тараса Шевченка статусу дослідницького університету, у зв'язку із чим значно зросло державне фінансування науково-дослідних робіт, які проводили співробітники КНУ (зокрема, майже на 38,5%, порівнюючи із попереднім роком), і, відповідно, став помітний розрив у надходженнях на ці цілі із зовнішніх джерел. Не меншою мірою вплинула і світова фінансова криза 2008 р., яка істотно зменшила фінансові можливості міжнародних фондів для грантових проектів, та інфляційні процеси в самій Україні, зокрема, раптове істотне зростання курсу основних валют – долара і євро. Так, офіційний курс НБУ, приміром, щодо євро стрибнув із 7,14 грн за 1€ 01.09.2008 р. до 8,75 грн 01.12.2008 р., а долара, за цей же період із 4,84 грн за до 6,88 грн [1].

Реорганізація окремих структурних підрозділів університету, про що йшлося вище, активізація роботи його науково-дослідної частини позитивно вплинули на динаміку міжнародного співробітництва КНУ у 2009 р. Загальна сума міжнародних грантів, отриманих у 2009 р. КНУ імені Тараса Шевченка для науково-дослідних робіт, склала **8582,714 тис грн** (або **16,25%** від бюджетного фінансування, яке отримав університет) [6, с. 14, 16]. Порівнюючи із результатами попереднього, 2008 р., відбулося збільшення надходжень від закордонних партнерів (на **1211,899 тис грн** або на **16,4%**) [4, с. 9-11]. Враховуючи ці надходження, обсяг коштів, отриманих із зарубіжних джерел, склав майже 0,16 грн на кожну гривню, виділену державою на фінансування науково-дослідницьких робіт в КНУ імені Тараса Шевченка із загального фонду Державного бюджету.

Загальна сума грантів від міжнародних фондів та організацій, наданих у 2010 р. КНУ імені Тараса Шевченка для науково-дослідних робіт, склала **11104,258 тис грн** (або майже **18,64%** від бюджетного фінансування). Порівнюючи із результатами попереднього, 2009 р., відбулося подальше збільшення надходжень від закордонних партнерів (на **2521,544 тис грн** або на **13,65%**) [7; с. 16-20]. Враховуючи цю суму, обсяг коштів, отриманих від міжнародних фондів та організацій, склав 0,19 грн на кожну гривню, виділену державою на фінансування наукових проектів в нашому університеті.

У 2011 р. загальна сума міжнародної грантової підтримки для науково-дослідної роботи Київського національного університету імені Тараса Шевченка, становила **12116,5 тис грн** (або **20,5%** від суми, яку було виділено для цього із загального фонду Державного бюджету України) [8; с. 8, 12-15]. Порівнюючи із показниками минулого року, відбулося подальше зростання фінансування науково-дослідних робіт КНУ за рахунок міжнародної грантової допомоги на **1012,242 тис грн** (або на **9,1%**). Отже, у 2011 р. обсяг коштів, отриманих на фінансування науково-дослідницьких робіт в КНУ імені Тараса Шевченка із закордонних джерел, склав майже 0,21 грн на кожну гривню, виділену для цих цілей державою.

Як засвідчують наведені статистичні дані, попри щорічне зростання обсягів міжнародної підтримки для наукових розробок Київського національного університету імені Тараса Шевченка упродовж 2008 – 2011 рр., все ж ще так і не вдалося досягти показників 2007 р. як у абсолютному вимірі (16071,7 тис грн), так і за співвідношенням до обсягів фінансування з боку держави (майже 41%). Щоправда, в окремих випадках, наші власні підрахунки, зроблені на основі оприлюднених у звітах даних щодо загальних сум грантової допомоги, де що відрізняються від тих, що вказані у цих документах, приміром за 2011 р. автори-упорядники вказали дві суми, які відрізняються одна від одної – 11841,65 та 12245,8 тис грн [8, с. 8, 122] (і обидві не збігаються із нашою – 12116,5 тис грн).

По підрозділах Київського національного університету імені Тараса Шевченка розподіл фінансової допомоги від міжнародних структур (фондів, організацій, університетів тощо) виглядає так:

Таблиця. Розподіл профінансованих міжнародними структурами науково-дослідницьких проектів КНУ імені Тараса Шевченка у 2008 – 2012 рр. (по підрозділах)

роки	2008		2009		2010		2011	
	к-ть проектів	сума (у тис грн)	к-ть проектів	сума (у тис грн)	к-ть проектів	сума (у тис грн)	к-ть проектів	сума (у тис грн)
природничі факультети і підрозділи	43	4375,597	65	5886,358	40	3972,992	41	5097,57
гуманітарні факультети і інститути	11	2306,018	14	1508,516	28	4945,326	13	1283,25
РАЗОМ	54	6681,615	79	7394,974	68	8918,318	54	6380,82

Наведена таблиця, складена нами за оприлюдненими матеріалами [4, с. 9-11; 6, с. 16-20; 7, с. 21-26; 8, с. 12-15], не включає суми, які додатково виділялися на закордонні відрядження (якщо це вказувалося окремо), участь у конференціях тощо. До розділу "природничі" нами було зараховано також данні про науково-дослідні проекти Астрономічної обсерваторії та Ботанічний сад імені академіка О. В. Фоміна до його включення у травні 2011 р. до складу ННЦ "Інститут біології". У 2010 – 2011 рр. спостерігалася тенденція щодо надання грантів під спільні проекти, над якими працювали науковці кількох факультетів, проте із зазначеним окремим фінансуванням для кожного із учасників. Це, зокрема, було характерно для фізичного, радіофізичного та хімічного факультетів.

Упродовж 2008 року підрозділи КНУ імені Тараса Шевченка отримали фінансування для **54** науково-дослідних проектів. У програмах міжнародного наукового обміну взяли участь 3 інститути, 9 факультетів, астрономічна обсерваторія та ботанічний сад імені академіка О. В. Фоміна. Загалом, природничі факультети реалізовували 43 проекти на суму 4375,597 тис грн, а гуманітарні факультети та інститути – 11 на суму 2306,018 тис грн [4, с. 9-11].

Серед природничих факультетів, традиційно, найбільша кількість грантів припала на хімічний факультет – 13 на суму 1812,257 тис грн, причому йому ж належить своєрідний "рекорд" на найбільшу суму гранту – 1116,5 тис грн, наданого BCH Research (UK). За ним розташувалися фізичний та механіко-математичний факультети, маючи по 10 грантів на суму 1075,532 та 459,761 тис грн відповідно. Далі йдуть факультет кібернетики (4 гранти на суму 413,3 тис грн), радіофізичний (2 на суму 331,1 тис грн), біологічний (1 грант на суму 146,3 тис грн) та географічний (1 грант на суму 38,5 тис грн) факультети. По 1 міжнародному гранту отримали для своїх досліджень співробітники ботанічного саду КНУ та астрономічної обсерваторії на суму 48,847 тис грн та 50,0 тис грн відповідно [4, с. 9-11].

В гуманітарній сфері першість за кількістю залучених у 2008 р. міжнародних грантів для наукових досліджень традиційно тримали Інститут міжнародних відносин та Інститут філології, маючи по 3 гранти на суму 798,306 тис грн та 416,97 тис грн відповідно. Втім, найбільш вартісним у гривневому еквіваленті став грант Інституту журналістики на інформаційний супровід програм Євросоюзу в Україні вартістю 816,8 тис грн. Філософський факультет залучив 2 гранти на суму 45,0 тис грн, факультет соціології – 1 на суму 61,6 тис грн, а історичний факультет отримав від Фонду "Gerda Henkel Foundation" (Німеччина) грантову підтримку на суму 167,342 тис грн для виконання підводних археологічних досліджень [4, с. 9-11].

У 2009 р. підрозділи КНУ імені Тараса Шевченка отримали фінансування під 17 фундаментальних до-

слідницьких робіт та ще 62 гранти для спільних наукових проектів за участю науковців університету (разом **79**) [6, с. 16-20]. У програмах міжнародного наукового обміну взяли участь 3 інститути, 12 факультетів, астрономічна обсерваторія та ботанічний сад імені академіка О. В. Фоміна. Загалом, природничі факультети (включаючи і обсерваторію, і ботсад) реалізовували 65 науково-дослідних проектів із фінансуванням у 5886,358 тис грн, а гуманітарні підрозділи – 14 на суму 1508,516 тис грн [6, с. 16-20].

Традиційно, першість за кількістю отриманих грантів тримали природничі факультети, і серед них безперечно лідерство впродовж останніх років належало хімічному факультету. Цього року хіміки отримали 24 гранти на суму 3879,758 тис грн. Їм же належав "рекорд" і щодо вартості найдорожчого гранту (1121,4 тис грн). Географічний факультет залучив 12 грантів на суму 348,1 тис грн, фізичний – 9 на 439,7 тис, механіко-математичний та факультет кібернетики – по 5, на суму 197,0 та 106,4 тис грн відповідно, радіофізичний – 4 на 584,0 тис, геологічний – 2 на 20,0 тис та біологічний – 1 на 155,5 тис грн. Астрономічна обсерваторія отримала 2 гранти на суму 134,0 тис, а Ботанічний сад – 1 на суму 22,0 тис грн [6, с. 16-20].

Серед гуманітарних спеціальностей найбільшу кількість грантів залучив Інститут філології – 4 на суму 636,0 тис грн. За ним розташувалися факультет соціології – 3 гранти на суму 93,6 тис грн, Інститут міжнародних відносин та факультет психології – по 2 гранти на суму 297,0 та 75,5 тис грн відповідно, філософський та історичний факультети, Інститут журналістики – по 1 гранту на суму 243,416, 145,0 та 18,0 тис грн відповідно [6, с. 16-20].

Упродовж 2010 р. міжнародну грантову підтримку для науково-дослідних робіт отримали 9 факультетів, 4 інститути та 2 підрозділи (Астрономічна обсерваторія і Ботанічний сад) Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Із **68 проектів**, фінансування для яких було надано різними фондами, університетами тощо, 28 грантів припало на гуманітарні факультети, а 39 – на природничі (щоправда, радіофізичний та фізичний факультети працювали над одним спільним проектом, проте із різною грантовою підтримкою). По 1 гранту для наукових досліджень отримали Ботанічний сад та Астрономічна обсерваторія. І, хоча, традиційно, першість за кількістю отриманих грантів продовжували утримувати "природничники", все ж за сумою отриманих грантів їх вперше за кілька останніх років випередили "гуманітарії" (4945,326 тис грн проти 3972,992 тис грн у природничих факультетів спільно із ботсадом та обсерваторією) [7, с. 21-26].

По факультетах і підрозділах університету ця статистика виглядає так: історичний факультет, факультет соціології та Інститут філології вибороли по 7 грантів на суму, відповідно 489,368 тис, 1016,149 тис та 666,107 тис грн, Інститут міжнародних відносин – 4 гра-

нти на суму 1964,062 тис грн, філософський – 2 на 735,25 тис та Інститут журналістики – 1 на суму 74,390 тис грн. ІМВ належав рекорд" щодо суми найбільшого гранту – 1101,798 тис грн, виділеного ТЕМПУС-ТАСІС [7, с. 21-26].

Серед природничих факультетів абсолютним лідером став фізичний факультет, який отримав 15 міжнародних грантів на загальну суму 1240,292 тис грн. За ним розташувалися хімічний факультет – 9 грантів на суму 947,0 тис грн, радіофізичний та механіко-математичний факультети – по 5 грантів на суму, відповідно, 700,0 тис та 240,0 тис грн, факультет кібернетики – 3 на суму 196,0 тис, біологічний факультет та Інститут високих технологій – по 1 на суму, відповідно, 200,0 тис та 180,0 тис грн. Ботанічний сад і астрономічна обсерваторія отримали по 1 гранту на суму, відповідно, 147,3 тис та 122,4 тис грн [7, с. 21-26].

У 2011 р. міжнародне фінансування для проведення науково-дослідних робіт отримали 8 факультетів та 5 інститутів (у структурі КНУ з травня 2011 року почав діяти Навчально-науковий центр "Інститут біології"). Грантовою підтримку було надано під реалізацію **54 проектів**. Загалом, гуманітарні факультети та інститути отримали 13 грантів для реалізації науково-дослідних проектів загальною сумою 1283,25 тис грн, а природничі – 43 гранти (2 з них як спільні проекти кількох факультетів із окремим фінансуванням) на суму 5097,57 тис грн [8, с. 12-15]. Отож, за підсумками 2011 р. природничі факультети повернули собі традиційне лідерство щодо залучених для наукової роботи сум грантової підтримки, а першістю щодо кількості проектів, під які залучалася допомога міжнародних фондів, організацій, університетів тощо, вони і так не поступалися упродовж кількох останніх років.

По окремих підрозділах КНУ імені Тараса Шевченка ця статистика виглядає так: Інститут філології отримав 4 гранти на суму 572,0 тис грн, Інститут журналістики та історичний факультет – по 3 гранти на суму, відповідно, 110,4 тис та 46,25 тис грн, Інститут міжнародних відносин, філософський факультет та факультет соціології – по 1 на суму, відповідно, 232,0 тис, 226,6 тис та 96,0 тис грн. Хімічний факультет – 13 грантів на суму 1450,06 тис грн, фізичний – 12 на 1580,81 тис грн, ме-

ханіко-математичний – 6 на 496,0 тис грн, факультет кібернетики – 5 на 428,0 тис, Інститут високих технологій – 3 на 610,0 тис, а ННЦ "Інститут біології" та радіофізичний факультет – по 2 на суму, відповідно, 205,7 тис та 327,0 тис грн. І цього року, своєрідним "рекордсменом" залишався хімічний факультет, який залучив фінансування від спонсорів для 13 науково-дослідницьких проектів, а "найдорожчим" виявився грант від УНТЦ (над ним спільно працюють фізичний та радіофізичний факультети) із фінансуванням тільки у 2011 р. на суму 830,0 тис грн [8, с. 12-15].

Загалом, упродовж 2008 – 2011 рр. міжнародне фінансування від зарубіжних фондів, організацій, університетів, тощо отримали **255 науково-дослідних проектів**, які розроблялися у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка або за його участю, на загальну суму **29375,727 тис грн**. По окремих факультетах і підрозділах ця статистика має такий вигляд: географічний факультет – 13 проектів на суму 386,6 тис грн; геологічний – 2 на 20,0; історичний – 12 на 847,96; факультет кібернетики – 17 на 1143,7; механіко-математичний – 26 на 1392,761; факультет психології – 2 на 75,5; радіофізичний – 13 на 1942,1; факультет соціології – 12 на 1267,349; фізичний – 46 на 4336,334; філософський – 6 на 1250,266; хімічний – 59 на 8089,075; Інститут філології – 18 на 2291,077; Інститут журналістики – 6 на 1019,59; ННЦ "Інститут біології" (до 2011 р. суто біологічний факультет) – 5 на 707,5; Інститут міжнародних відносин – 10 на 3291,3684; Інститут високих технологій – 4 на 790,0; астрономічна обсерваторія – 4 на 306,4; ботанічний сад (до його входження до складу ННЦ "Інститут біології") – 3 на 218,147 тис грн [4, с. 9-11; 6, с. 16-20; 7, с. 21-26; 8, с. 12-15]. І хоча по окремих факультетах і підрозділах загальна кількість профінансованих проектів становить 258, слід враховувати, що над трьома із них декілька факультетів працювали спільно.

Серед основних фондів-грантодавців слід згадати такі, як: УНТЦ, НАТО, ТЕМПУС-ТАСІС, CRDF тощо. Динаміку їхньої фінансової допомоги на реалізацію наукових проектів за участю співробітників Київського національного університету імені Тараса Шевченка ілюструє наведена нижче таблиця, складена за оприлюдненими матеріалами звітів [4, с. 9-11; 6, с. 16-20; 7, с. 21-26; 8, с. 12-15].

Таблиця. Міжнародні гранти на науково-дослідні проекти за участі КНУ імені Тараса Шевченка, надані окремими зарубіжними структурами у 2008 – 2011 рр.

міжнародні структури	2008 рік		2009 рік		2010 рік		2011 рік		РАЗОМ (2008 – 2011 рр.)	
	кількість проектів	сума (у тис грн)	кількість проектів	сума (у тис грн)	кількість проектів	сума (у тис грн)	кількість проектів	сума (у тис грн)	кількість проектів	сума (у тис грн)
Український науково-технологічний центр (УНТЦ)	8	993,05	6	904,0	10	1627,942	7	1531,95	31	5056,942
Фонд цивільних досліджень і розвитку США (CRDF)	1	100,1	1	552,7	2	226,0	1	344,0	5	1222,8
ТЕМПУС-ТАСІС	4	1150,977	3	485,416	4	2690,34	3	758,6	14	5085,333
НАТО	1	55,0	2	421,1	1	95,329	1	96,0	5	667,429
Німецький науковий фонд (DFG)	4	408,97	2	166,7	2	176,0	2	243,0	10	994,67
Шведський Інститут (Visby Programme)	1	112,0	2	72,0	1	19,0	2	310,0	6	513,0
загальна кількість проектів	19		16		20		16		71	
загальна сума		2820,097		2601,916		4834,611		3283,55		13540,174

Незважаючи на окремі коливання, все ж помітна загальна тенденція до зростання у 2008 – 2011 рр. обсягів

фінансової підтримки для виконання науково-дослідних робіт за участю науковців КНУ.

Аналіз динаміки міжнародної грантової допомоги, наданої різними зарубіжними структурами (фондами, організаціями тощо) упродовж 2008 – 2011 рр. для реалізації науково-дослідних проєктів, дозволяє зробити деякі висновки. По-перше, попри значне падіння обсягів фінансування у 2008 р., спричинене низкою як об'єктивних, так і суб'єктивних чинників, все ж намітилась стала тенденція до зростання грантової підтримки для роботи науковців КНУ імені Тараса Шевченка (хоча нам так і не вдалося досягти показників 2007 р.). По-друге, серед підрозділів університету першість як за кількістю профінансованих міжнародними структурами проєктів, так і за сумою наданої допомоги, впевнено тримають науковці природничих спеціальностей (за винятком 2010 р.). По-третє, активізація міжнародної грантової підтримки спричинена деякими кроками щодо реорганізації структури університету, появою в його складі кількох нових науково-навчальних (зокрема, Інститут високотехнологій та ННЦ "Інститут біології") та адміністративних (Управління з міжнародного науково-технічного співробітництва та інноваційних технологій) підрозділів а також зміною його статусу. Усе це разом сприятиме утвердженню міжнародної ролі Київського національного університету імені Тараса Шевченка як центру науково-технічного співробітництва та зростанню його рейтингових показників.

Список використаних джерел

1. Bankstore.com.ua – Інформаційний портал о банках України. – Режим доступу: <http://www.bankstore.com.ua/currencyrates/dailyrates>.

2. Горська С. Науковий парк створено // Київський університет. – 2010. – №14 – 15 (2162) грудень. – С. 1 – 2.

3. Кабінет міністрів України. Постанова від 29.07.2009 № 795 "Питання Київського національного університету імені Тараса Шевченка" // Науково-дослідна робота в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка: підсумки за 2009 рік і завдання на 2010 рік: [аналіт. доп.]. – Київ, 2010. – С. 5 // Наука в Київському Університеті. – Режим доступу: <http://science.univ.kiev.ua/result/index.php>.

4. Науково-дослідна робота в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка: підсумки за 2008 рік і завдання на 2009 рік: [аналіт. доп.]. – Київ, 2009 // Наука в Київському Університеті. – Режим доступу: <http://science.univ.kiev.ua/result/index.php>.

5. Науково-дослідна робота в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка: підсумки за 2007 рік і завдання на 2008 рік: [аналіт. доп.]. – Київ, 2008 // Наука в Київському Університеті. – Режим доступу: <http://science.univ.kiev.ua/result/index.php>.

6. Науково-дослідна робота в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка: підсумки за 2009 рік і завдання на 2010 рік: [аналіт. доп.]. – Київ, 2010 // Наука в Київському Університеті. – Режим доступу: <http://science.univ.kiev.ua/result/index.php>.

7. Науково-дослідна робота в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка: підсумки за 2010 рік і завдання на 2011 рік: [аналіт. доп.]. – Київ, 2011 // Наука в Київському Університеті. – Режим доступу: <http://science.univ.kiev.ua/result/index.php>.

8. Науково-дослідницька робота в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка: підсумки за 2011 рік і завдання на 2012 рік: [аналіт. доп.]. – Київ, 2012 // Наука в Київському Університеті. – Режим доступу: <http://science.univ.kiev.ua/result/index.php>.

9. Наш університет посів високе місце в рейтингу QS World University Rankings® // Київський університет. – 2012. – №14 – 15 (2195) жовтень. – С. 1.

10. Указ Президента України №410/2008 "Про внесення змін до Указу Президента України від 19 квітня 2008 року №315" [5 травня 2008 року] // Київський університет. – 2008. – №5 (2132) травень. – С. 1.

11. Указ Президента України №412/2008 "Про заходи щодо підвищення статусу Київського національного університету імені Тараса Шевченка" [5 травня 2008 року] // Київський університет. – 2008. – №5 (2132) травень. – С. 1.

Надійшла до редколегії 05.02.13

Н. Шевченко, канд. ист. наук, доц.
КНУ імені Тараса Шевченка, Киев

МЕЖДУНАРОДНАЯ ГРАНТОВАЯ ПОДДЕРЖКА НАУЧНЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ В КИЕВСКОМ НАЦИОНАЛЬНОМ УНИВЕРСИТЕТЕ ИМЕНИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКО В 2008 – 2011 РР.

В статье проанализирована динамика международной грантовой поддержки, оказанной научным исследованиям Киевского национального университета имени Тараса Шевченко в течении 2008 – 2011 гг.

Ключевые слова: Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, научные разработки, международное сотрудничество.

N. Shevchenko, Ph.D.in History, Associate Prof.
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv

INTERNATIONAL GRANTS SUPPORT FOR SCIENTIFIC INVESTIGATIONS IN KYIV NATIONAL TARAS SHEVCHENKO UNIVERSITY IN 2008 – 2011

The dynamics of international grants support for scientific investigations conducted in Kyiv National Taras Shevchenko University in 2008 – 2011 is analyzed in this article.

Key words: Kyiv National Taras Shevchenko University, scientific researches, international cooperation.